

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/48

Karar No : 1980/114

CZET : Politik ve ideolojik saikle işlen-
meyen veya bu tür suçlarla genel ve ortak
amaç içerisinde bağlantılı olmayan suçla-
ra ait davaların Adli Yargı yerinde görül-
mesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Selahattin Kağızmanlı ve Arkadaşları

O L A Y : 28.7.1976 günü, Pasinler ilçesinde kurulacağı söylenen bir fab-
rikanın sonradan vazgeçilerek Erzurumda kurulacağını öğrenilmesi üzerine sanıklar-
dan bir kısmının, karşıda halkı, dükkanlarını kapatmaya, karayolunu kesmeye teşvik ve
tehdit ettikleri ve binden fazla kişinin ilçe ana yolunu taşla kapatarak trafiğin
kesildiği ve halkın, fabrika isteriz şeklinde gösteri yaptıği, bir kısım sanıkların
da ele-başlık yaptıkları ve idare amirlerinin, yolun açılması hususundaki itazlarına
ve polislin yolu açma çalışmasına fiilen mani oldukları ve zabita memurlarının yara-
lanmalarına sebep oldukları, polis otolarını tahrip ettikleri ileri sürülerek toplan-
tı ve gösteri yürüyüşleri Yasası'na aykırı davranış, memura mukavemet ve müessir
fiil, 6136 sayılı Yasaya aykırı davranış, karayolu trafiğini kesmek, suç işlemeye teş-
vik ve nasi izar suçlarından dolayı cezalandırılmaları istemiyle Pasinler C. Savcı-
lığınca kamu davası açılmıştır.

Pasinler Asliye Ceza Mahkemesi, 23.1.1980 günlü, 1976/99 esas sayı ile: Sa-
niklara yüklenen suçların devlete karşı siddet maksadıyla işlendiği ve davanın Si-
kiyö-etim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği belirtilerek görevsizlik karar
vermiştir.

Erzurum-Kars illeri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'de: 1.2.1980
günlü, 1980/17 esas sayı ile, sanıklara yüklenen suçların, sıkıyönetim ilanına ne-
den olan ideolojik görüş ayrılığın'ın kaynaklanma niteliğinde olmadığı ve sıkıyöne-
tim ilanı dan uzun bir süre evvel işlendiğini belirterek, 2247 sayılı Yasa'nın 19.
maddesi gereğince görevli mercinin belirlenmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması-
na karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇİ : Yargı yetkisini Türk Hlusu adına kullanan Uyuşmaz-
lık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Ahmet H. Poyacıoğlu, Üye Nethi Özdüral, İsmail Oğuz,
Hakkı Müderrisoğlu, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 24.3.1980
günlü oturumda, geçici raportör İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuri-
yet Başsavcılığı ile Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu
yolundaki düşünce yazıları okunduktan, oturuma Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan

Yardımcı Durmuş Çanıoğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mu-
sa Sönmez'in aynı doğrultudaki düşünceleri dinlendikten sonra gereği görüşülüp
düşünüldü:

Gerek Anayasa'nın 124., gerek sıkıyönetim mahkemelerinin görevlerini be-
lirleyen 1402 sayılı Yasa'nın 13 ve 15. maddeleri hükümleri karşısında, yukarıda
oluş biçimi açıklanan suçun, Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni veya temel
hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemleri niteliğinde
sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç
içerisinde bağlantılı ve sıkıyönetim ilan ve faaliyetlerine ilişkin olduğu yolunda
ve politik veya ideolojik saikle işlendiği hususlarında dosyada yeterli kanıt bu-
lunmadığına göre davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi ge-
rektiğine, bu nedenle Pasinler Asliye Ceza Mahkemesi'nin 19.1.1979 günlü, 1976/99
Esas, 1979/3 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 24.3.1980 gününde
kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Pethi Özdundar

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Seref Tolungüç

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Onur